

Vita Mavrič in aranžer Jaka Pucihar sta nekoliko polikala pesmi Janija Kovačiča. FOTO DARJA ŠTRAUS TISU

Vita Mavrič Kontra-Alba

- avtor glasbe in besedil **Jani Kovačič**
- priredbe **Jaka Pucihar**
- izvaja **Vita Mavrič**
- pripoveduje **Jani Kovačič**
- glasbeniki Jaka Pucihar (klavir), Janez Krevle (kontrabas), Gašper Bertonec (bobni), Matic Smolnikar (kitara), Peter Ugrin (violina)
- spremljevalni vokali Jasna Žitnik Remic (sopran), Jana Gamser (alt), Bojan Bratuž (bariton in bas), Samo Vovk (tenor)
- lučna in scenska zasnova Andrej Stražisar

Prava umetnost je večna hoja naprej in nazaj

Vita Mavrič in Jani Kovačič S projektom *Kontra-Alba* sta združila ustvarjalnost in interpretacijo

Igralka in šansonjerka Vita Mavrič je nedavno izdala odlično in izvirno album *Kontra-Alba*, na katerem je interpretirala osem manj znanih pesmi kantavtorskega filozofa Janija Kovačiča. Aktualno izdajo predstavlja z istoimensko scensko-glasbeno predstavo. Jutri ob 19.30 si jo bomo lahko ogledali v Štithovi dvorani ljubljanskega Cankarjevega doma.

ZDENKO MATOZ

Videti je, da sta si z Janijem Kovačičem usojena. Kdaj sta se prvič srečala in kako se je stopnjevalo vajino sodelovanje?

Jani Kovačič: Ne verjamem v usodo, kot tudi ne v determinirano vsega. Menim, da se človek potruditi za nekatere stvari, in potem iz tega nekaj zraste. V najinem primeru dobro.

Vita Mavrič: Se v celoti pridružujem Janijevi izjavi. Najino sodelovanje se je začelo na pobudo in povabilo radijskega programa *Ars* ob petdeseti obletnici smrti Bertolta Brechta. Posnela sva album s pianistom Bojanom Goriškom, v nadaljevanju se je iz

tega razvila glasbena predstava, ki sva jo izvajala na mali sceni Mestnega gledališča ljubljanskega in z njo tudi precej gostovala naokoli. Zatem je iz najinih idej v želji po ustvarjanju zraslo še nekaj novih projektov, s katerimi sva nastopila tudi v Parizu, na Dunaju, Budimpešti, Pragi ter domala povsod po Sloveniji. In zdaj je tukaj *Kontra-Alba*. Rafiniran, z minimalističnimi odskimi sredstvi zapolnjen literarno-glasbeni večer.

Za oba je značilno glasbeno raziskovanje družbenega obrobja s poudarjeno čustveno interpretacijo. Se na robu kaže vrednost družbe?

Jani Kovačič: Robovi so meje družbe, tam je najbolj življe. Zato se spremembe najprej pokažejo ravno na mejah. Recimo vojne so primer nasilnega prestavljanja mej za koristi bogatih. V družbenem tkivu običajno politika služi zamrznitvi razmerij med sloji in jih na razne načine naredi 'večne', najsibito z religijo, ideologijo ali ekonomijo, najsibito z maligani, drogami ali psihoanalizo.

Na robovih in v kotih družbe so stvari prav nemarno jasne in čustvenost je sedativ vlada-jočih – sočutje mora zamenjati solidarnost, če hočemo boljši svet. So pa čustva lahko vstop v resno reševanje problemov, recimo pri nedavnih poplavah so bila uvod v akcijo. Tako je tudi s pesmimi.

Na površini zavesti sem vedela, da se bom prej ali slej opogumila poustvariti Janijeva dela.

VITA MAVRIČ

Vita Mavrič: Ne rešujejo sveta in življenja, ga pa lahko naredijo znosnejša.

Vita, je bilo samo vprašanje časa, kdaj boste v kabaretno-šansonske glasbene obleke odeli Janijeva pesmi?

Vita Mavrič: Na površini zavesti sem vedela, da se bom prej ali slej opogumila poustvariti njegova dela. Prevrednotiš življenje in kmalu prideš do Janija Kovačiča,

vendar zanj potrebuješ določeno zrelost. Čeprav že skoraj skladščim izkušnje, mi to ni prav nič pomagalo, kajti kot rad reče Jani: vsa prava umetnost je večna hoja naprej in nazaj.

Trenutek odločitve je bil med epidemijo, ki je posegla v srž našega bivanja, v času, ki je klical po samorefleksiji. Še enkrat sem prebrala vse, kar je napisal, preposlušala celoten arhiv in ga na neki način na novo spoznala. Da sem si upala stopiti v zame za začetek močno prevelike čevlje, sem potrebovala kanček drznosti. Zdej, ko je za nami že nekaj ponovitev in občinstvo z odkritim navdušenjem sprejema najin večer, sem malce bolj samozavestna.

Te Janijeva pesmi je značilno priredil še en vaš dolgoletni sodelavec. Pesmi tako dobijo novo življenje.

Vita Mavrič: Drži. Pesmim je vdihnil novo življenje, nove barve z ritmi swinga, tanga in bossa nove. Bom ponovila, kar rada večkrat omenim, saj so tako dolgoletna in plodna sodelovanja redkost.

Pianist in skladatelj Jaka Pucihar je moj najtesnejši sodelavec že osemindvajset let. Med nama vlada globoko razumevanje, rekla bi, da po toliko letih zdej naprej in nazaj.

Uspešnice so blagoslov in preklestvo. Rade so same sebi namen, saj nihče več ne sliši sporočila.

JANI KOVAČIČ

že intuitivno in seveda obenem zelo premišljeno. Jaka daje glasbi mehko in čutnost, ki sta mi blizu. Nadgradil je Janijeva dela na način, ki je celo Janija presenetil.

Kako ste komentirali Vitin izbor skladb? Med njimi ni nobene vaše uspešnice.

Jani Kovačič: Uspešnice so blagoslov in preklestvo. Rade so same sebi namen, saj nihče več ne sliši sporočila. Izbor je bil prijetno presenečenje, saj je bil skoraj do izida skrivnost, kajti ta Vitin poklon je zame tudi darilo. Kot sem že nekajkrat omenil, je Vita

te pesmi zmečala, Jaka Pucihar bi rekel, da sta jih 'polikala'. Vse skupaj ima jazzy obleko. Tak prijeten klubski program, ki prijazno servira precej grenke teme.

Na koncertih ne požete, temveč med posameznimi skladbami prebirate odlomke iz svojih prozih del. Ti poudarjajo interpretacije vaših pesmi, ki jim nato sledijo.

Jani Kovačič: To je Vitina ideja, češ da naj se predstavim tudi s te plati. Gre za odpravljanje stereotipov z arhetipi. Vsakič preberem kaj drugega, tako da tudi godbeni-ki slišijo kaj novega. Pripovedovanje in petje sta od pamtveka par, tako da gre za vrnitev v temelje predstavljanja. Večina današnjih glasbenikov se zanaša predvsem na uspešnice in da so 'paša za oči'. Z leti odvrže vse nepotrebno in ostane le bistveno.

Vita Mavrič: In mene je zanimalo bistveno. *S Kontra-Albo* sem hotela preseči stereotipe o Janiju Kovačiču in ga predstaviti kot avtentičnega, univerzalnega, celovitega umetnika, ki v svojih delih prestopa možnost kakršnegakoli kalupa, ki piše, kot bi bil vselej

korak pred spoznanjem, najsibito proza ali poezija.

Živimo v času, ko smo skorajda prisiljeni, da moramo biti srečni, in če nismo, smo si sami krivi. So te grenke pesmi z družbenega obrobja nekakšna refleksija, morebiti celo slaba vest družbe?

Vita Mavrič: Vse bolj smo družba spektaklov, selfijev in estetike efekta, kjer slika prevladuje nad besedo. Kvantiteta nad kvaliteto. Vse več je embalaže brez vsebine. Kritika in ogledalo tej bizarnosti človeške družbe sta značilni za Janijeva besedila. Sicer pa sem v odnosu do sreče ambivalentna. Življenje je velikokrat boleče. Za vse ljudi.

Jani Kovačič: V ameriški ustavi piše, da nihče nima pravice kratiti drugemu iskanja sreče. Današnje ravnanje ZDA, ki ga je povzel svet, krši to načelo: begunci, povzročanje vojn ... Mora obstajati tudi druga pot – pot sožitja, kajti le raznolikost in pestrost omogočata odpornost, zmoglost prilagajanja in s tem preživetja. Pesmi ne morejo spremeniti sveta, lahko pa ozavestijo ljudi, da ga začnejo spreminjati.

Moja piščal je palestinska

Kulturna ambasada Palestine Različni dogodki o glasbi te države od prihodnjega ponedeljka do četrta

V zvezi s Palestino večinoma poročajo o izraelski okupaciji, toda gre tudi za narod z bogato in raznoliko umetnostjo. Drugo plat palestinskega ljudstva bodo že dvanajstič predstavlili na Kulturni ambasadi Palestine.

ALJAŽ VRABEC

Tokrat bosta v ospredju palestinska glasba in pogovor o njeni vlogi pri ohranjanju kulture in identitete. Osrednji gost bo palestinski igralec Kais Atalah. V Slovenski kinoteki bodo prihodnje sredo prikazali film *Idol* (*Ja tajr el tajr*) iz leta 2015.

Zaznamujejo nas že prve melodije

Gre za film, posnet po resničnih dogodkih iz življenja palestinskega pevca na porokah v begunskem taborišču v Gazi Mohameda Asafa. Nepričakovano je postal junak arabske različice televizijskega tekmovanja *Idol* ter v navdušenju povezal prebivalce največjega zapora na svetu. Kais Atalah je v filmu upodobil mladega Mohameda Asafa, zdaj dvajsetletni Atalah pa bo v Kinoteki po projekciji filma sodeloval še na pogovoru.

Film *Idol* je posnet po resničnih dogodkih iz življenja pevca na porokah v begunskem taborišču v Gazi Mohameda Asafa. FOTO OSEBNI ARHIV

Odprije **Kulturne ambasade Palestine** bo v ponedeljek ob 18. uri v Galeriji Fotografija v Ljubljani. Prikazali bodo glasbeno-fotografsko razstavo *Moja piščal je palestinska* (verz iz pesmi *Trpki sladkor* Taufika Zejada), na kateri bo prek fotografij na ogled palestinska glasbena tradicija od ljudske glasbe, uporniških pesmi do moderne scene. Osrednji gost bo Marko Korošec, glasbeni pedagog, ki se je več let izobraževal na področju arabske glasbe in bo na prireditvi igral na oud.

V torek ob 18. uri bo v Pritličju sledil glasbeno-pripovedni večer z Mahmudom al Hatibom, palestinskim glasbenikom, ki že dalj časa živi v Sloveniji, sodeloval bo tudi na okrogli mizi v četrtek na Filozofski fakulteti v Ljubljani (ob 13. uri). Zraven bosta še Vafa Kaanan iz Gaze in antropologinja Katarina Juvančič. Spregovorili bodo o uspavankah, kako se prenašajo iz roda v rod in kakšen pomen imajo v času apartheida. Glavna tema bo pogovor o tem, kako močno nas v življenju zaznamujejo že prve melodije.

Prepletanje kulture in politike

Prva **Kulturna ambasada Palestine** se je pri nas odvila leta 2012.

Projekt ustvarjajo pri Gibanju za pravice Palestincev, kjer se povezujejo v podpori za svobodo, pravičnost in enakopravnost, zato podpirajo tudi svetovno kampanjo BDS – bojkot, dezinvesticije, sankcije proti Izraelu, dokler ta ne bo začel spoštovati pravic Palestincev. V gibanju nimajo določenih voditeljev, vsekakor pa največ dela opraviata Nada Pretnar in Barbara Vodopivec.

Kulturna ambasada Palestine je predvsem prikaz, kako ima tudi palestinski narod bogato razvito kulturo in da še zdaleč ni pravičeno, da palestinske ljudi prikazujemo zgolj prek vojne in političnega vprašanja. Ravno na to so že večkrat opozorili palestinski umetniki, saj nočejo, da je njihovo ustvarjanje nenehno pogojevano s politiko, čeprav sta prav kultura in politika nemalokrat tesno prepleteni. Tega ne skrivajo niti na **Kulturni ambasadi Palestine**, zato vedno znova opozarjajo na trenutne politične razmere v tej državi.

V vseh teh letih so pri nas gostovali številni palestinski umetniki, hkrati še precej profesorjev in strokovnjakov z drugih področij, ki so prikazali vsakodnevno življenje Palestincev.

- Več kot 550 filmov za ogled na spletu
- Bogat nabor filmskih klasik, animiranih, dokumentarnih in kratkih filmov
- Brezplačen ogled za člane partnerskih knjižnic
- Prost dostop do podatkov o slovenskih filmih in filmskih ustvarjalcih
- Brezplačni spletni dogodki

Baza Slovenskih Filmov

Slovenski film. Na enem mestu.

Obišči bsf.si